

po vetru plajšč zasukavši zdaj naenkrat, ko bi trenil, spremenili se iz protivnih ali mlačnih ljudi v tople, vroče prijatelje naše slovenščine. Ni večjega gada kot so taki veterinjaki; ti bodo berž drugače plesali, če bi se jim druga kakošna zagodla. Pazite dobro na volkove v jagnečjem kozuhu! Ločite pleve in ljuliko od čistega zernja!

Tretjič: Ker je posebno na tem, da se mnogo kaj starega odmakne in novo nadomesti ali dodá, ni samo dosti, da zamore razumeti, kar nam je treba, in kako da se to stori; ampak treba je, da zamore jasno reči in drugim dokazati svoje misli. Poslanci morajo omikani, zvedeni ljudje biti, ki jim tudi jezik gladko teče. Kaj pomaga dobro blago, če ga prodati ne znaš? če boječ in mutast sediš v zboru vélikem? Zgubljen si z vso dobro voljo!

Dobro prevdarite to troje. Če pride na to, da hočete voliti koga za poslanca, denite ga na to trojno zlato vago. Če ne tehta na vseh teh treh vagah, in če je le na eni prelahák spoznan, odbacnite ga; tak ni za nas; izberite si pravega korenjaka! Saj se Vam jih ne manjka, iz „Novic“ jih poznate!

Volivcom za deželni zbor po mestih in tergih na Krajskem. *)

Red za deželne zборе, kateri nam je bil ravnokar naznanjen, določuje po Krajskem, — Ljubljana in Idrija niste tukaj štete — volitvine kroge, obstoječe iz več mest in tergov, katerih glavni kraj je soseska v kakošnem tergu ali mestu.

Ker so pa posamesni kraji volitvinih okolice deleč saksebi, ni mogoče srečne volitve, to je, takošne, ktera bi zadostila vsem skupaj in posamesno tem, ki se volitve udeležujejo, napraviti drugače kakor da se poprej vsaka volitvina okolica od enega kraja do drugega porazume zastran tistih mož, kateri se za poslance priporočujejo, in da se zvé, katerim misli saj večina volivcov svoje glasove dati.

Sila potreba je tedaj, da se pametno volitvino gibanje natanko uredi, in sicer brez zamude, ker morajo volitve kar hitro sklenjene biti.

Najvišjega namena, da se Avstrija na novo srečno ustanovi, ni mogoče drugače spolniti kakor tako, tako se bo tudi ubranilo, da se glasovi ne razgubé in cesarskim uradnjam se bo njih opravilo zljajšalo.

Tedaj se nasvetuje:

1. v vsaki soseski mestne volitvine okolice naj se zberejo, kakor hitro je mogoče, potem ko se bo vlada za privoljenje prosila, k volitvi opravičeni in naj odločijo med sabo odbor (komitè) od treh do pet mož;

2. pri teh volitvinih odborih (komitè) naj se oglasé tisti, kateri želijo poslanci postati; ti odbori naj skerbé, da se volivci večkrat snidejo in med sabo pogovoré, kateri možje so priporočjenja vredni in da se predvolitve (Vorwahlen) napravijo; — posamesni odbori (komitè's) volitvine okolice naj stopijo precej eden z drugim v posvèt zastran posamesnih kandidatov, kateri so jim bili naznanjeni, in zastran njih programa; tudi naj eden drugemu naznajo, kako so se predvolitve v vsaki soseski posebej obnesle;

3. prav bi bilo in potrebno povedati, da se kandidatje (možje, ki želijo izvoljeni biti) sami oglasé in ponudijo, ali pa da jih odbori naznanjujejo;

4. odboram naj bo poslednjič skerb, da se volivci poglavitne volitve obilno udeležé; na dalje naj jim bo izročeno, da take možake (kandidate), kateri so po vseh vo-

lilitvinih soseskah ravno tiste volitvine okolice največ glasov dobili, krepko podpirajo v ta namen, da bojo izvoljeni.

Zló bi bilo želeti, da bi se po posamesnih politiskih okrajih (kantonih) po deželi, kateri so skupaj v eni volitvini okolici, potem ko bojo volivci izvoljeni, ravno tako ravnalo.

V Kamniku 2. sušca 1861.

Matevž Močnik.

Dr. M. Gauster. *)

Nemški časnik za pravice slovanske. „Ost und West“.

To je naslov ali nadpis toliko zaželjenih novin, ki bodo, kakor je že unidan v tem listu oznanjeno bilo, od 16. t. m. izhajale na Dunaji. — Vrednik slovanskim literatom ni nepoznan, na svitlo je dal med drugimi spisi prelepo spomenico ali memorandum o Serbii in njenih zadevah do Turčije in Europe; za tem krasno pisano delo: „Das serbische Staatsrecht“, ki ga še posebno Nemci neavstrijski posebno hvalijo, in ki je za nje od ruskega cara prelep diamanten perstan, od serbske vlade pak 200 zlatov ali cekinov in prelepo zahvalnico dobil. Tudi na polji novinarskem in to v slovanskem duhu dobro je poznan, ker je on bil pravi in duševni vrednik bivšega časopisa: „Südslawische Zeitung“, in ki je po njegovem odstopu začel tamneti. Prebravši njegov program jasen in bister rad priznam, da se imamo veliko radovati, da nam se je ravno v sedanjem času tak list prebudil, in to pod takim vrednikom kot dr. Tkalac, ki je rojen in do mladenčca odrastel v ogerski konstitucii, in dalje po raznih neavstrijskih vseučiliščih (posebno v Heidelbergu kakor večleten privatdocent) v vseh višjih znanostih in lepoznavskih, zatem pa ko mnogoleten tajnik horvaške tergovške komore v zadevah tergovskih do malega omikan in izurjen; veseliti se imamo, da je tak mož, ki ima mnogo znancov po vsem slovanskem svetu, poprijel se obrane občeslovanskih političnih in literarnih zadev. K temu še gré, da mu po osebnih njegovih okolnostih bo mogoče vse na svitlo dognati, kar se le sme javno reči in na beli svet iznašati. Značaj njegov, kakor ga od desetletnega prijateljstva poznam, na vse strani je samostalen in neodvisen, in poznam ga za moža, kateri bo raji list svoj kot svoje načelo, svoje v programu izrečene misli, opustil in pokopal. Živo tedaj priporočam to zvezdo na slovanskem svetu.

Ivan Macun.

O slovenski zemlji.

(Dalje in konec.)

Drugačne zveze med slovenskimi stranmi so se začele s koncom enajstega stoletja. Ko je cesar Henrik IV. leta 1093 Udalriku, oglejskemu patrijarhu, podelil v last Furlanijo, Istro in Krajno, so te dežele za dolgo združene ostale; patrijarhi so se imenovali vojvodi furlanski, markezi isterski in krajski, ter so čez Furlanijo stavili lastne glavarje, Istro in Krajno pa so dajali v najem ali fevd; s Krajno je bila združena tudi Slovenska stran, tako da se je večkrat oboja skupaj štela za Krajsko. Po takem so bili s pervega koroški vojvodi Henrik IV. in V., in Engelbert I. in II. od leta 1090 do leta 1161 tudi markezi isterski in krajski; za njimi so sledili knezi meranski Bertold I. in II., Henrik II. in Oton od leta 1161 do leta 1230. Potem so patrijarhi do vničenja svojega gospodarstva leta 1420 stavili posebne glavarje za Istro in Krajno; vendar velik del isterske dežele so kmali Benečani na-se potegnili; čez Krajno pa in slovensko stran sta si

*) Z Vašim programom smo popolnoma edinih misel; mili Bog daj, da bi resnica postal v vaši volitni okolici in povsod, in da bi vsi izvoljenci bili navdani takega, se vé da po nobeni ceni nepremakljivega duha! Vred.

*) Ta svét se nam tako pameten zdí, če hočemo kaj prida mož izvoliti v deželni zbor, da ga priporočamo tudi vsem drugim slovanskim deželam, kamor „Novice“ dohajajo. Vred.